

Viivi.viskari@minedu.fi

Kuulemistilaisuus lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta OKM:ssä 8.2.2013 - Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen puheenvuorotilivlistelmä

Lukiokoulutuksen suorittaminen merkitsee usein hyvän yksilö- ja urakehityksen alkua. Koulutukseen pääsyssä ja siinä normaalitahtiin etenemisessä esiintyy kuitenkin merkittäviä alueellisia, sukupuoleen liittyviä, sosioekonomisia ja muita osallisuuteen liittyviä eroja, joiden vähentäminen on tarpeen. Sen ohella, että opetuksen tavoitteet ja tuntijako vaikuttavat edelliseen, ovat myötävaikuttamassa myös oppilashuolto ja opinto-ohjaus. Opetuksen tavoitteiden ja kurssijaon tulisi viestiä mahdollisimman selvästi siitä, minkälaisia mahdollisuuksia työelämään lisäkoulutuksen kautta avautuu. Koulutuksen järjestelyissä tulisi turvata kaikille nuorille yhtäläinen mahdollisuus todellisiin valintoihin niin, että yllämainitut erot poistuisivat.

Tutustuminen voimassaolevaan asetukseen paljastaa monipuolisen ja syventävän opetusohjelman. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos toteaa kuitenkin, että tavoitteista ja kurssiesittelystä ei tule selvästi esiin lukio-opetuksen tärkeä kasvatusta- ja elämäntaitotavoite. Miten integroida käyttäytymis-, yhteiskunta- ja luonnontieteellinen näkökulma kasvatuksen keinoin pohjaksi toimivalle aikuisuudelle, on tärkeä kysymys pohdittavaksi. Kysymys on merkittävä myös siltä olennaiselta kannalta, minkälaisia työntekijöitä nuorista kehitty.

Lukiokoulutuksen kurssijako pohjautuu ymmärrettävään tehokkuuspyrkimykseen. Kun sen myötä ulkoinen paine etenemiseen saattaa vähetä, lisääntyvät mahdollisuudet opintojen köyhtymiseen, hidastumiseen ja katkeamiseen.

Nykyisenkaltainen kurssijako ei sovi ollenkaan liikunnan yhteyteen. Koululiikunnan tehtävä on kannustaa omaehtoiseen terveysliikuntaan sekä tarjota mahdollisuus lajikokemuksiin ja – ohjaukseen. Muuten riittävästi liikkuvien osalta nykyisenkaltainenkaan kurssimuotoisuus ei ole ongelma, mutta tällaisia lukiolaisia on tutkimusten mukaan vain pieni osa opiskelijoista. Kansanterveyden ja tulevien työntekijöiden työkyvyn kannalta olisi tuntuva edistysaskel, jos liikunnan kurssimuotoisuus purettaisiin ja liikuntaa olisi läpi lukion vähintään kaksi tuntia viikossa. Käytännössä tämä toive merkinnee sitä, että pakollisten kurssien osuutta olisi jokin verran lisättävä.

Terveystieto on myös lukiossa tärkeä oppiaine. Siinä voidaan, käyttäen hyväksi lisääntyvää tieteellistä tietämystä, syventää hyvinvointiin ja terveyteen liittyvää peruskoulutietoutta. Omalta osaltaan lukion terveystieto voi toimia tärkeänä väylänä eri tieteenalojen yksilöä, yhteisöä ja fyysistä ympäristöä koskevan tiedon integrointiin. Lukion terveystieto on erityisen merkittävä kurssi niille opiskelijoille – usein miehille – jotka valitsevat matemaattisen, luonnontieteellisen tai teknisen jatkokoulutusalan.

Pekka Puska, pääjohtaja

Antti Uutela, tutkimusprofessori